

Notat vedr. børnekulturstrategi, marts 2019

Kultur & Idræt, Kristian Lykkebo

INDHOLD

Rammetekst: Børnekulturen løfter Fredericia	1
Børnekulturstrategi: Den kulturelle opvækst i Fredericia, 0-16 år	3
Temadag: Børnekultur i Fredericia	4
Tidsplan	4
Eksempler fra andre kommuner til inspiration	4

BØRNEKULTUREN LØFTER FREDERICIA*En ramme for en ny strategi for børnekultur i Fredericia Kommune***Baggrund**

Fredericia Kommune står med gode kort på hånden på børnekulturområdet. Den Kreative Skole er aktiv og nyskabende, hvilket bl.a. har ført til at Fredericia er blevet udnævnt som talentkommune af Kulturministeriet. Museerne i Fredericia tilbyder et omfattende program af aktiviteter og forløb for børn og Biblioteket har også en bred vifte af tilbud til børn, både udadvendte og i huset. Dertil kommer de kulturtilbud og aktiviteter for børn, som drives af foreninger og andre. Dette betyder, at der alt i alt er rig mulighed for, at man som barn i Fredericia kommer i kontakt med kunst og kultur og på den ene eller den anden måde.

Virkeligheden er dog også, at der er mange børn i Fredericia Kommune, der kun i begrænset omfang får glæde af byens styrkeposition på området og som derfor ikke nyder godt af alle kulturens positive effekter. Der er derfor behov for at opruste på området. Målet med at igangsætte arbejdet med at formulere en børnekulturstrategi er at skabe en Fredericia-model der sikrer, at alle børn får del i kommunens kunst- og kulturtilbud og at børnekulturen dermed kan være med til at løfte hele kommunen. Dette mål kan nås igennem en højere grad af koordinering af de allerede eksisterende tilbud suppleret med igangsætning af nye initiativer. Fredericia-modellen skal sikre sammenhæng og helhed i kunst- og kulturtilbuddene til alle Fredericias børn.

Kunst og kultur skaber hele mennesker

Kultur er med til at danne os som mennesker – at gøre os til dem, vi er. Oplevelse og udøvelse af kunst og kultur – alene eller sammen med andre – er en væsentlig del af den personlige dannelse og udvikling. Kendskab til og aktiv deltagelse i kunstneriske og kulturelle udtryksformer er med til at udvikle børns fantasi, nuancere deres verdensopfattelse og udvide deres horisont. Dannelsesprocessen starter tidligt i barndommen og varer hele livet. Denne form for personlig udvikling er nødvendig for at kunne indgå i et kulturelt medborgerskab – at blive en oplyst og aktiv borger i det demokratiske fællesskab. Kunst og

kultur danner og uddanner. Det er med til at forme vores identitet og gøre os til hele mennesker, der er i stand til at håndtere tilværelsen og indgå i fællesskaber.

Kulturelle kompetencer

I en kommunal sammenhæng skal børns møder med kunst og kultur rumme andet og mere end underholdning. Vi skal arbejde langsigtet og helhedsorienteret med at udvikle børnenes kulturelle kompetencer. Kulturelle kompetencer er evnen til at på den ene side tilegne sig kunst og kultur – dvs. at blive bedre til at opleve - og på den anden side evnen og lysten til at udfolde sig og udtrykke sig kulturelt – dvs. at blive bedre til at skabe, uanset hvilket niveau man befinder sig på. De rammer vi skaber, og de tilbud vi udvikler, skal være præget af høj faglighed og skal være rettet mod en udvikling af disse kompetencer hos børn i Fredericia Kommune. Dette indebærer også, at vi skal kunne identificere og give plads til den uafhængige børnekultur, der udtrykkes igennem børnenes selvstændige leg og kreativitet, og medvirke til at udvikle børnenes kulturelle kompetencer på disse områder. Samtidig skal det være en særskilt målsætning at udvikle forældrenes kulturelle kompetencer, således at der hele vejen rundt om det enkelte barn er øget opmærksomhed på gevinsterne ved kulturel deltagelse.

100%

Alle børn har ret til at få del i de mange positive effekter af mødet med kultur og kulturel udfoldelse. Ambitionen skal derfor være, at alle børn i Fredericia Kommune bliver en del af det kulturelle fællesskab, og at en opvækst i Fredericia er en kulturel dannelsesrejse, uanset hvor man bor, og uanset hvilken baggrund man har. Kulturstrategien har som udgangspunkt ikke fokus på særlige befolkningsgrupper eller boligområder, men eftersom det er ambitionen, at alle børn skal have ret til det samme minimumsniveau, vil det kræve en særlig indsats at sikre, at de børn, der i dag kun i begrænset omfang stifter bekendtskab med kunst og kultur, får mulighed for at møde og engagere sig aktivt i æstetiske udtryksformer og kreative processer.

Børnekulturen løfter hele Fredericia

En øget indsats på børnekulturområdet skaber stor værdi i sig selv, men den skal også ses som et nødvendigt supplement til indsatser på en række andre politikområder. Kunst og kultur har potentiale til at fungere som løftestang indenfor områder som f.eks. velfærd, integration, sundhed og uddannelse. Børnekulturstrategien skal bringe kulturområdet i spil på andre politikområder og der skal arbejdes på tværs af sektorer og i nye partnerskaber. Målet er, at kunst og kultur skal bidrage aktivt og synligt til at løfte byens og kommunens udfordringer.

Investering i børnekultur

Børnekulturstrategien skal sikre en koordinering af de mange tilbud og aktiviteter, der allerede eksisterer, så området på den måde får et løft. Børnekulturstrategien er udtryk for et ønske om at hæve ambitionsniveauet og sikre, at alle børn i Fredericia Kommune møder og udøver levende kunst og kultur. Ligeledes skal der fortsat arbejdes med at udvikle

kompetencerne hos det personale, der arbejder med børnene i hverdagen. En øget indsats på børnekulturområdet kræver, at der tilføres ressourcer – der skal investeres, hvis man vil høste gevinsten på lang sigt. Dette kan gøres ved dels at øge opmærksomheden på muligheden for ekstern finansiering igennem puljer, fonde, nationale programmer mv. på børnekulturområdet, dels ved, at der fra politisk side foretages de nødvendige prioriteringer, så der skabes vilkår for at iværksætte nye initiativer og sikre en god koordinering på området.

BØRNEKULTURSTRATEGI: Den kulturelle opvækst i Fredericia, 0-16 år

Overordnede principper:

- **Alle genrer, alle børn**

Det er en overordnet målsætning, at strategien skal sigte imod at dække så bred en del af det kulturelle felt som muligt – i princippet alle kunstarter – og at alle børn i kommunen i alderen 0-16 år bliver inddraget i mødet med kunst og kultur.

- **Oplevelse og udfoldelse – en strategi i balance**

Det er afgørende, at der gives plads til børns egen udfoldelse og kreative udvikling, men det er også en forudsætning, at børnene møder og bliver fortrolige med professionel kultur. Oplevelse og udfoldelse betragtes som hinandens forudsætninger, og ingen af delene kan undværes

Strategiens målsætning

En opvækst i Fredericia skal være en kulturel dannelsesrejse, så ethvert barn regelmæssigt igennem hele sin opvækst møder kunst og kultur og motiveres til at udfolde sig kulturelt.

For at udfolde denne strategi anvendes følgende metoder og redskaber:

Koordinering og helhedstænkning. Eksisterende tilbud og aktiviteter skal fordeles og samtænkes, så ressourcerne udnyttes bedst muligt og kommer flest muligt til gode. Hvert enkelt tilbud skal ses i sammenhæng med den overordnede plan.

Kulturelle kompetencer. Evnen og lysten til at tilegne sig kultur og til at udfolde sig kulturelt skal trænes og udfordres hos børn og forældre. Det kommunale personale skal klædes på til at stimulere udviklingen af de kulturelle kompetencer.

Tværgående samarbejde. Kulturen skal bruges og synliggøres som løftestang og supplement for andre politikområder. Der skal etableres nye partnerskaber og nye formelle samarbejdsfora.

Konkrete målsætninger formuleres på baggrund af arbejdet på en temadag, hvor alle relevante aktører på børnekulturområdet inviteres.

TEMADAG: BØRNEKULTUR I FREDERICIA

Med udgangspunkt i den formulerede ramme afholdes en temadag med deltagelse af alle relevante aktører på børnekulturområdet i Fredericia Kommune. Målet med dagen er at introducere aktørerne for den nye børnekulturelle indsats i kommunen og at invitere dem til at bidrage til formuleringen af en strategi for området.

Efter præsentationen af den politiske ramme for børnekulturstrategien vil der være tre oplæg; et overordnet (teoretisk) oplæg om børnekultur, samt præsentation af to konkrete projekter fra andre kommuner.

Workshopdelen vil være en konkretisering af de politiske prioriteringer. Hvordan får vi det til at ske? Deltagerne kan på forhånd vælge sig ind på en af 3 workshops, der tager udgangspunkt i de 3 metoder/redskaber.

Efter temadagen sammenskriver Kultur & Idræt de indkomne bidrag, der kvalificeres og fokuseres i samarbejde med Kultur- og idrætsudvalget. Herefter udarbejdes handleplaner og der træffes beslutning om den ressourcemæssige prioritering.

TIDSPLAN/PROCES

1. 28. marts: Rammetekst (børnekulturpolitik) og plan for strategiarbejdet behandles af KIU.
2. 25. april 2019: Børnekulturkonference/temadag, med deltagelse af alle relevante aktører på børnekulturområdet, herunder skoler og dagtilbud.
3. April/maj: På baggrund af materialet fra temadagen, evt. suppleret med interviews, formuleres strategi, målsætninger og handleplaner.
4. 16. maj 2019: Den færdige børnekulturstrategi drøftes og godkendes i KIU.
5. 2020- : Udfoldelse/implementering og evaluering.

EKSEMPLER FRA ANDRE KOMMUNER TIL INSPIRATION

Kulturelle rygsække og dannelsesprojekter

Kultur- og fritid i **Aabenraa Kommune** har knyttet skoler og dagtilbud sammen med kommunens kulturinstitutioner for hvert år sammen at udvikle en Kulturrygsæk, med tilbud der rækker ud over det sædvanlige: animationsfilm, design, kortfilm og sangskrivning kommer på den måde ud til dagplejere, børnehaver og skolebørn. Rygsækken er klar hvert år inden sommerferien, så der er mulighed for at booke sig ind og komme tæt på kunstnerne.

Omkring 6000 elever i folke- og friskoler i **Faaborg-Midtfyn Kommune** deltager i Den kulturelle rygsæk. I skoleåret 2014-2015 var eleverne i indskolingen (0. – 3. klasse) de første til at deltage i undervisningsforløb i Den kulturelle rygsæk. I skoleåret 2015-2016 blev det

eleverne på mellemtrinet, som skulle møde Den kulturelle rygsæk for første gang. 7.-9. klasse kom med i Den kulturelle rygsæk fra skoleåret 2016-2017 og eleverne i 10. klasse fik også glæde af et forløb i Den kulturelle rygsæk i skoleåret 2017-2018. Fra skoleåret 2018-2019 kan alle elever fra 0. til 10. klasse i kommunen dermed fylde deres rygsæk med kulturelle undervisningsforløb i en lang række forskellige fag.

Gennem en årrække har **Guldborgsund Kommune** satset på dannelse for børn og unge. Fra næste skoleår skal det ikke længere være et tilbud men et krav. En gang om året skal kommunens børn deltage i et dannelsesprojekt tilpasset deres alder. Projektet kaldes Dannelsesrygsækken og favner børn helt fra vuggestuealderen med konkrete undervisningsforløb, lige til at lægge ind i kalenderen. Målet er at give børn og unge så mange "dannelsesanledninger" som muligt, så de bliver gode, kritiske samfundsborgere – og således at man om 10 år kan se, at et barn eller ungt menneske er fra Guldborgsund, fordi det forholder sig kritisk og nysgerrigt til verden omkring sig.

Musikundervisning for hele årgange

I **Hjørring Kommune** skal alle børn lære at spille et instrument. I børnehaven skal de lære at spille violin. Derefter skal de frem til og med 5. klasse have undervisning i forskellige instrumenter, korundervisning, og så skal de spille i orkester. Allerede nu har man kørt et forsøg med 765 børn og fra det kommende skoleår kommer yderligere 320 børn med, så initiativet samlet set når 1085 børn. Baggrunden for projektet er, at børn netop i den alder har et meget stor potentiale for at udvikle hjernen, og når du spiller musik udvikler du dig kognitivt, motorisk og følelsesmæssigt, hvilket alt sammen medvirker til at gøre børnene bedre rustet til at starte i skolen.

Fra 1. august 2018 har man i **Haderslev Kommune** 49 musikklasser fordelt på alle skolerne i kommunen. Det betyder, at alle børn – i skoletiden – kommer til at spille på et instrument i minimum 2 år. Initiativet er forankret i musikskolens strategi om, at alle børn i kommunen skal være en del af musikskolen. Musikskolen har de seneste to år – i samarbejde med udvalgte folkeskoler – prøvekørt de musikpædagogiske, didaktiske og indholdsmæssige forudsætninger for at lykkes med at undervise en hel klasse på samme instrumenttype, og fra sæson 17/18 er undervisningen startet på samtlige folkeskoler i Haderslev kommune.

Kunstprojekter i boligområder

I det almennyttige boligområde Værebros Park i Bagsværd i **Gladsaxe Kommune** er Statens Kunstfond og afdelingsbestyrelsen Værebros Park gået sammen om et projekt, som har til formål at undersøge, hvorvidt kunstnere kan gøre en forskel i udviklingen af det almene boligområde Værebros Park i Bagsværd. Den 1. marts 2018 overdrages et butikslokale i centeret i Værebros Park til fire udvalgte kunstnere. Butikslokalet vil de næste seks måneder danne base for kunstnernes arbejde, hvorfra de skal udvikle aktiviteter og kunstprojekter i direkte dialog med områdets beboere, som tæller ca. 80 forskellige nationaliteter.